

§ 17

Valtuustoaloite Hollolan kirkon jumalanpalveluksista

Asianumero: 2/04.02/2023

Kirkkoneuvosto päättää seurakunnan jumalanpalvelusten ajankohdista (KJ 2 § 3). Hollolan seurakunnan jumalanpalveluselämän aikatauluja on hiottu viime vuosien aikana useaan otteeseen (KN 2.6.2020 ja 11.8.2020.) Tällöin tavoitteena oli vähentää päällekkäisten jumalanpalvelusten määrää ja porrastaa jumalanpalveluksia. Silloisessa Kuhmoisten-Padasjoen kappeliseurakunnassa porrastettiin messut alkamaan vuorovuosin kirkoissa klo 10 ja klo 13. Hollolan kirkon jumalanpalvelukset siirrettiin alkamaan klo 13.

Vuoden 2023 alusta Hollolan seurakunnalla on ollut neljä kappeliseurakuntaa, kun Kuhmoisten ja Padasjoen kappeliseurakunnan eriytyivät omiksi kappeleikseen. Näin ollen tarve tarkastella jumalanpalveluksen kellonaikoja tuli uudelleen ajankohtaiseksi. Uudesta mallista päätettiin kirkkoneuvostossa 21.3.2023 (§ 44). Tällöin otettiin käyttöön alkaen 1.6.2023 seuraavanlainen malli:

	Sovitukse n-kirkko	Hollola n kirkko	Vesikansa n srk-koti	Kuhmoist en kirkko	Padasjoe n kirkko	Hämeenkosk en kirkko	Kärkölä n kirkko
kk:n 1. sunnunt ai	porrastus klo 18	klo 13	-	porrastus klo 18	klo 10	klo 10	klo 10
kk:n 2. sunnunt ai	klo 10	klo 13	-	klo 10	porrastus klo 18	klo 10	klo 10
kk:n 3. sunnunt ai	klo 10	klo 13	klo 13	klo 10	klo 10	porrastus klo 18	klo 10
kk:n 4. sunnunt ai	klo 10	klo 13	-	klo 10	klo 10	klo 10	porrastu s klo 18

Hollolan kirkko säilyi mallissa porrastettuna joka sunnuntai, paitsi merkittävänä kirkollisina (hautausmaa)pyhinä, kuten tähänkin asti: itsenäisyyspäivänä, kaatuneitten muistopäivänä, pyhäinpäivänä. Parinpellon leirien päättymisen klo 13 messuun mahdollistaa jumalanpalveluskasvatuksen. Jumalanpalveluksiin kutsutaan leiriläisten perheitä osallistumaan. Hollolan Kirkonkylä on haja-asutusaluetta, jossa useimmilla asujilla lienee auto käytössään. Sovituksenkirkolle on noin 12 kilometrin matka.

Livestream- lähetykset jatkuvat kirkoista vuorotellen jokaisena jumalanpalveluspäivänä pääasiassa klo 10. Lähetyistä voi seurata Facebookin tai seurakunnan verkkosivujen kautta.

Kirkkovaltuustoaloitteessa (liite 1), jonka ovat laatineet valtuutettu Anneli Jokinen ja 14 muuta valtuutettua, esitetään Hollolan kirkon jumalanpalveluajan palauttamista klo 10:ksi tai porrastetuksi samaan tapaan kuin muissakin kirkoissa. Lisäksi aloitteessa esitetään toimikunnan perustamista edistämään ”Hollolan kirkon nykytilan kohentamista”. Aloitetta perustellaan laajalla tilastoseurannalla.

On hyvä asettaa Hollolan kirkon tilanne valtakunnalliseen vertailuun. Koronavuosien aikana ja niiden jälkeen jumalanpalveluksien osallistujien määrä on valtakunnallisesti laskenut merkittävästi. Näin on myös Hollolan seurakunnassa, joskin viime vuosi olikin noususuuntainen:

Vuosi	Jumalanpalvelusosallistujat (paikalla)	
2017	31 835	
2018	30 913	
2019	29 589	
2022	19 675	
2023	22 956	

lähde: Kirkontilastot.fi, katsottu 16.11.2024

Messujen kävijämäärät ovat laskeneet myös niissä kirkoissa, joissa jumalanpalvelusten alkamisaika on ollut koko ajan klo 10. Hollolan kirkon kävijämäärät noudattavat näin ollen samaa trendiä. Aloitteen tilastot pitävät kyllä paikkansa, mutta niistä ei välttämättä voida tehdä johtopäätöstä, että nimenomaan kellonajan muutos olisi vaikuttanut kävijämääriin ratkaisevasti. Kellonaika saattaa olla yksi syy joidenkin pois jättäytymiselle, mutta sitä ei voida kokonaistilastojen valossa pitää ainoana vaikuttavana tekijänä.

Tuoreessa Jumalanpalvelusbarometrissa (Kohti merkityksellisyyttä, kiinni perinteessä, 2023) jumalanpalveluksen merkitys on romahtanut myös kirkon työntekijöiden parissa – seurakuntalaisten suhteen samanlainen muutos on ollut jo aiemmin havaittavissa. Mikään tila tai kellonaika ei tuo kirkkoon niitä, joille jumalanpalvelus on merkityksellinen. Jumalanpalveluselämän suhteen on kysyttävä, mihin jatkossa keskitytään: säilytetään perinteinen kellonaika ja toteutetaan perinteisiä jumalanpalveluksia, vai luovutaanko joistakin perinteistä, jotta voidaan kehittää esim. erilaista messuelämää (iltakirkot, luontokirkot) ja kutsua näin uusiakin ihmisiä messuun. Molempien toteuttaminen saattaisi työn kokonaisuudessa vaatia luopumista esimerkiksi jostakin viikkotoiminnasta tai vaihtoehtoisesti tarvita lisätyövoimaa.

Mikäli Hollolan kirkon messu haluttaisiin siirtää alkamaan klo 10 tämänhetkisen klo 13 sijaan, on pohdittava seuraavanlaisia ratkaisuvaihtoehtoja:

1. Messujen porrastusta muutettaisiin joko koko seurakunnassa tai yksinkertaisemmillaan Hollolan kantaseurakunnassa:
 - Sovituksenkirkon messut siirtyisivät alkamaan klo 13 aiemman klo 10 sijaan. Tämä ei ole toivottava suunta esimerkiksi siitä syystä, että Sovituksenkirkon

ympäristössä asuu ihmisiä, jotka eivät välttämättä käytä autoa. Heille Sovituksenkirkko on pitkälti ainoa saavutettavissa oleva kirkko seurakuntamme alueella pyhäpäivisin. He edustavat myös ns. perinteisen kellonajan messussa kävijöitä. Messun alkamisajan siirtäminen klo 13 tarkoittaisi vaihtoehtojen työstymistä näille seurakuntalaisille.

2. Messujen porrastus pidettäisiin ennallaan, mutta Hollolan kirkon messut alkaisivat jatkossa klo 10. Tämä edellyttää sitä, Hollolan seurakunta avaa seitsemännen kanttorin viran. Sijaistyövoimaa käyttämällä ei voida ratkaista pysyvän muutoksen vaatimaa muusikkotyövoiman tarvetta. Henkilöstökustannuksien osalta seurakunnan kuitenkin pitäisi ennemminkin etsiä säästöjä kuin lisätä niitä.
3. Tehdään pieni aloitteen mukainen muutos, joka kuitenkin on samalla pieni viestinnällinen uhka, eli pidetään kuukauden ensimmäinen sunnuntai Hollolan kirkossa messu klo 10.00.

Hollolan seurakunnalla on erittäin runsas jumalanpalveluselämä, mikä toteutuu pyhäpäivien ohella myös arjessa (koulukirkosta hoivakotikirkkoihin). Jumalanpalvelusten määrää ei varmaankaan voi lisätä lisäämättä samalla myös ennen kaikkea kanttoriresursseja. Jumalanpalvelusten nykyisen määrän mahdollistavat vaihtelevat kellonajat.

Esittelijä on päättänyt esittämään viimeisenä esiteltyä vaihtoehtoa, eli Hollolan kirkossa on messu kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina sekä itsenäisyyspäivänä, kaatuneitten muistopäivänä ja pyhäinpäivänä klo 10.00. Muutos toteutuu 1.8.2024, koska kesällä muun muassa konfirmaatioiden aikataulut on jo ilmoitettu perheille.

Aloitteessa esitettiin myös toimikunnan perustamista edistämään ”Hollolan kirkon nykytilan kohentamista”. Hollolan seurakunnan toimielinten työnjaon mukaista olisi se, että kirkkoneuvosto siirtäisi asian valmistelun ja mahdolliset toimenpiteet Hollolan kantaseurakunnan johtokunnalle, joka voi perustaa ”Hollolan Kirkonkylän vastuuryhmän” tms. Vesikansa-työryhmän tavoin.

Esittelijä	Kirkkoherra Huttunen Timo
Päätösehdotus	1. Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että aloitteeseen vastataan siten, että kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina on Hollolan kirkossa messu klo 10.00 alkaen 1.8.2024. 2. Kysymys Hollolan Kirkonkylän seurakunnallisen toiminnan mahdollisesta vastuuryhmästä siirretään Hollolan kantaseurakunnan johtokunnalle valmisteltavaksi.
Päätös	Esitys hyväksyttiin.

Tästä päätöksestä ei voi esittää oikaisuvaatimusta KL 12:4 mukaan.